

Маълумоти мухтасар дар мавриди моҳи Сафар

﴿ نبذة عن شهر صفر ﴾

[Тоҷики – Tajiki – طاجيكية]

[/http://www.islamway.com](http://www.islamway.com)

Мутарҷим Мисбоҳиддини Ҳомид

۲۰۱۰ - ۱۴۳۱

islamhouse.com

﴿ نبذة عن شهر صفر ﴾

« باللغة الطاجيكية »

موقع طريق الإسلام

[/http://www.islamway.com](http://www.islamway.com)

ترجمة: مصباح الدين حميد

٢٠١٠ - ١٤٣١

islamhouse.com

Маълумоти мухтасар дар мавриди моҳи Сафар

Ҳамду сано ва ситоиш Худованди якторо ва дуруду салом бар беҳтарини махлуқот Муҳаммад - салаллоху алайҳи ва саллам- .

Аммо баъд:

Моҳи Сафар яке аз моҳҳои дувоздаҳгонаи ҳиҷри мебошад, ва у баъд аз моҳи Муҳаррам меояд.

Дар баъзе ривоятҳо омадааст ки онро барои он моҳи Сафар мегуянд, ки дар ҳамон вақт мардуми Макка ба сафар мебароманд, ва Макка аз мардум тақрибан холи мемонд, ва дар дигар ривоятҳо омадааст ки барои он уро моҳи Сафар мегуянд, ки дар он вақт мардум ба ҷанги қabilaҳо мебароманд ва чизу чораи душманонашонро ғасб мекарданд, ва барояшон чизе боқи намегузоштанд. (китоби Лисони Араб, ибни Манзур мучалади ۴ саҳифаи ۴۶۲\$۴۶۳.)

Баъзе корҳои ки мардуми араб дар замони ҷоҳилият (пеш аз ислом) дар моҳи Сафар анҷом медоданд:

Мардуми араб дар замони ҷоҳилият дар моҳи Сафар ду кори бадро анҷом медоданд: Аввал ин ки: ин моҳро тақдиму таъхир меандохтанд.

Дувум ин ки: дар мавриди ин моҳ бадгумониҳои зиёде мекарданд.

۱\$ Чигунае ки маълум аст, Худованд солро офарид ва моҳҳои дувоздаҳто гардонид, ва Худованд чаҳортои онҳоро бузург доништа ҳаром гардонидааст, яъне ба хотири бузурги ин чаҳор моҳ дар он ҷангро ҳаром гардонидааст, ва ин моҳҳо ۱\$ Зулқаъда, ۲\$ Зулҳиҷа, ۳\$ Муҳаррам, ۴\$ Раҷаб.

Чуноне ки Худованд дар ин маврид мефармояд:

{ إن عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهراً في كتاب الله يوم خلق السموات والأرض منها أربعة حرم ذلك الدين القيم فلا تظلموا فيهن أنفسكم } [

التوبة / ٣٦]

Шумори моҳҳо дар назди Худо, дар китоби Худо аз он рӯз, ки осмонҳову заминро биёфарида, дувоздаҳ аст. Чаҳор моҳ моҳҳои ҳароманд. Ин аст дини дуруст. Дар он моҳҳо бар хештан ситам макунед. Ва ҳамчунон, ки мушрикони ҳамагӣ ба ҷанги шумо бархостанд, ҳамагӣ ба ҷанги онҳо бархезед. Ва бидонед, ки Худо бо парҳезгорон аст!

Мушрикони инро медонистанд, локин ҳаргунае ки ҳавову ҳавасашон мехост ин моҳро тақдиму таъхир мекарданд, мисли ин ки моҳи Сафарро дар ҷойи моҳи Муҳаррам қарор медоданд то ки тавонанд корҳои ки бо эътиқодашон дар ҳаром анҷом доданишон ҳаром аст анҷом бидиҳанд, чуноне ки онҳо эътиқод доштанд ки Умра кардан дар моҳҳои Ҳаҷ аз бадтарин гуноҳу ҷиноят аст.

Ва ин баъзе аз гуфтаҳои аҳли илм дар ин маврид:

Аллома ибни Усаймин (р.х) мегуяд: Сафар ба чанд намуд тафсир шудааст.

Аввал ин ки: маънояш ҳамон моҳе аст ки мардуми араб дар ҷоҳилият дар ҳақаш бадгумони мекарданд.

Дувум ин ки: "Сафар" номи маразе аст ки дар шиками уштур пайдо мешавад, ва аз вай ба дигар уштурҳо мегузарад.

Севум ин ки: "Сафар" номи моҳест аз моҳҳои сол ва мақсад аз у ба таъхир андозие аст ки бо сабабаш гумроҳтар мешаванд кофирон, чуноне ки онҳо ҳаром

будани моҳи муҳаррамро таъхир меандозанд ва уро дар моҳи Сафар қарор медиҳанд, ва солеро ҳаром мегардонанд ва солеро ҳалол мегардонанд.

Аммо дурустари ин се маъно, он аст ки, мақсад аз моҳи Сафар моҳе аст ки мардуми араб дар замони ҷоҳилият (пеш аз ислом) дар ҳақаш бадгумони мекарданд.

Аммо назари ислом дар ин маврид чунин аст ки он чиро ки Худованд тақдир кардааст чизе ба он тағирот наметарорад, яъне ин моҳ (Сафар) ва дигар моҳҳо дар тақдири Худованд таъсире гузошта наметавонанд, ва ин моҳ мисли дигар моҳҳо мебошад агар Худованд дар он бадиеро тақдир карда бошад бади меояд ва агар хубиеро тақдир карда бошад, хуби меояд.

Баъзе аз эътиқодоту афкоре ки мардуми мусалмони имруза нисбат ба ин моҳи Худованд (Сафар) доранд

Аз гуруҳе аз уламои бузурги ислом пурсида шуд, ки баъзе аз аҳли илм ва дигарон даъво мекунанд ки дар дини ислом намози нафле аст ки рузи чаҳоршанбе охири моҳи Сафар хонда мешавад, дар вақти намози Зуҳро ва дар ҳар як ракаъат сураи "Алҳамд" бо сураи "Кавсар" (Ино аътайно) ҳафтдаҳ бор ва сураи "Ихлос" (Қулҳуваллоҳ) панҷоҳ бор, ва сураи "Нос" ва "Фалақ" як бори хонда мешавад, ва ҳангоми салом додан бояд шуруъ кунад ба хондани ин

{ الله غالب على أمره ولكن أكثر الناس لا يعلمون }

яъне "Худованд дар ҳама корҳояш тавоност локин аксари мардум инро намедонанд" сесаду шаст бор, ва ҷавҳари камолро се бор ва дар хотима бигуяд:

{سبحان ربك رب العزة عما يصفون ، وسلام على المرسلين ، والحمد لله رب
العالمين}

Ва баъд ба фақирон нон садақа бидиҳад.
Хосияти ин намуд амал барой дур кардани балоест ки
рузи чаҳоршанбе охири моҳи Сафар нозил мешавад.
Ва инчунин мегуянд ки дар ҳар як сол сесаду шаст
бало нозил мешавад ва ҳамаи онҳо дар рузи
чаҳоршанбеи охири моҳи Сафар мебошад, ба ҳамин
хотир он рӯз аз ҳама саҳтарини рӯзҳои сол мебошад,
барои ҳамин агар ҳарқасе ки ин гуфтаҳоро ба ҷо
биёрад, Худованд уро аз ҳамаи ин балоҳо нигоҳ
медорад, пас оё ин суҳанҳо ва ин амалҳо дуруст
мебошанд?

Сипас ҷамоъаи уламо чунин ҷавоб доданд ки намози
нафле ки бо интариқа зикр шуд на дар Қурони карим
ва на дар суннати Паёмбар (с.в) асле надорад, ва
инчунин аз солиҳону олимони гузаштагони ин уммат
(аз ҷумла саҳобагон ва тобеъину имомон) собит
нашудааст ки чунин амалеро анҷом дода бошанд, ё ба
карданаш амр карда бошанд, балки ин амал ба ҷуз аз
ин ки як амали бидъату навоварие дар дин чизи дигаре
нест, чуноне ки Паёмбар (с.в) мегуяд:

"من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد "

*"Ҳарки чизи наверо дар дин биёраду мо ба у амр
накарда бошем пас у рад аст (қабул нест) "*

Ва ҳар ки ин намозро ва ончи ки зикр шуд, онро ба
Паёмбар (с.в) ё қасе аз саҳобагон нисбат бидиҳад, пас
бузургтарин дуруғро бофтааст, ва Худованд уро
ҷазои мувофиқи амалаш хоҳад дод.

Ин чунин яке аз уламои бузург шайх Муҳаммад
Абдусалом Шуқайри мегуяд: Ҷоҳилон одат кардаанд
ки оятҳои саломро монанди: " سلام على نوح في العالمين " дар

охири рузи чаҳоршанбеи моҳи Сафар дар косаҳо навишта мекунанду дар онҳо об менушанд ё таъом меҳуранд ва онро табарук медонанд, ва эътиқод доранд ки ин корашон бадихоро аз байн мебарад. Ин эътиқоди фосид аст, ва бадгумонии бад дидашудаест, ва бидъати бадест ки бояд анҷом диҳандааш аз ин амалаш инкор шавад. (Китоби Сунан ва мубтадиъот с'111\$112)

Баъзе ғазваҳо (чангҳо) ва ҳодисаҳои ки дар ҳаёти Паёмбар (с.в) дар ин моҳ (Сафар) рӯй дода буд:

Чунин ҳодисаҳо дар ҳаёти Паёмбар (с.в) дар ин моҳ бисёр рӯй дода буд, локин мо баъзеашро зикр мекунем.

Ибни Қайим мегуяд: "Сипас Паёмбар (с.в) худаш дар ғазваи (чанги) "Абво" иштирок кард, ва он ғазва (чанг) аввалин ғазвае (чанге) буд, ки Паёмбар иштирок карда буд, ва ин воқеа дар моҳи Сафар ва аввали саршавии соли ҳиҷри буд. Дар ин чанг байрақ бардори Паёмбар (с.в) ҳазрати Ҳамза буд, ва ранги байрақ сафед буд, ва дар Мадина Саъд ибни Убодаро ҳоким қарор дода буд, ва бо ҳамроҳии муҳочирон барои чанг ва дастгир кардани қофилай Қурайш баромада буданд.....(Зодул миъод қ' с'164\$165).

Ва боз ибни Қайим мегуяд: Дар моҳи Сафар соли сеюм баъди ҳиҷрат ба назди Паёмбар (с.в) чанд намоянда аз қабилаи "Ъазал" ва "Алқора" омаданд ва ба у гуфтанд ки мардуми онҳо меҳоҳанд ислом биёваранд, ва аз Паёмбар (с.в) талаб карданд ки чанд саҳобиеро бо онҳо бифиристанд то ки исломро ба онҳо биёмузад ва хондани Қуронро ба онҳо таълим бидиҳад, сипас Паёмбар (с.в) бо онҳо шаш нафар аз саҳобаҳо равоҷ кард (дар ривояти Бухори даҳ

нафарро) ва он намояндагон вақто ки ба ватанашон расиданд ба он саҳобаҳо хиёнат карда чанде аз онҳоро куштанду ду каси онҳоро асир гирифта ба кофирони Қурайш фурухтанд ва кофирони Қурайш онҳоро низ куштанд. (Зодул миъод ҷ 3 с 244).

Ин чунин боз ибни Қайим мегуяд: Паёмбар (с.в) барои фатҳи Хайбар дар охири моҳи Муҳаррам баромада буд ва дар авалҳои моҳи Сафар Хайбарро фатҳ кард. (Зодул миъод ҷ 3 с 339 § 340).

Ва боз мегуяд: дар моҳи Сафар намояндагони қабилаи "Бузра" ба назди Паёмбар (с.в) омаданд, Паёмбар (с.в) онҳоро бо истиқболи нарма пешвоз гирифта ва хушомад гуфту ба ислом даъват кард, ва ҳамаи онҳо ислом оварданд, сипас Паёмбар (с.в) онҳоро башорат дод ки шомро фатҳ (озод) хоҳанд кард ва Херақл шоҳи Рум аз онҳо хоҳад гурехт.....(Зодул миъод ҷ 3 с 707).

Баъзе ҳадисҳои дурӯғе ки нисбати моҳи Сафар ворид шудааст

Ибни Қайим мегуяд: Агар гуфта шавад ки агар моҳтоб дар моҳи Муҳаррам гирифта шавад, дар он вақт гарониву чангу ҷидол сар мезанад, ва агар дар моҳи Сафар гирифта шавад чунин ва чунон хоҳад руй дод.

Ва агар гуфта шавад ки агар сол чунону чунин биёяд, ё ин ки агар моҳ чунону чунин биёяд, чунин воқеъа руй хоҳад дод, мисли ин намуд ҳадисҳо ба кулли дурӯғу бофта шуда мебошанд. (Манорул муниф с 74).

Худованд донотар ба ҳама чиз аст.